

SCENARIUSZ (29)

Temat: Społeczna odpowiedzialność/ekonomia społeczna.

Powiązanie z wcześniejszą wiedzą

Wiedza o społeczeństwie, III etap edukacyjny

Uczeń/uczennica: 1.1) omawia i stosuje zasady komunikowania się i współpracy w grupie (np. bierze udział w dyskusji, zebraniu, wspólnym działaniu); 2.2) wyjaśnia na przykładach znaczenie podstawowych norm współżycia między ludźmi, w tym wzajemności, odpowiedzialności i zaufania.

Podstawy przedsiębiorczości, IV etap edukacyjny

Uczeń/uczennica: 1.7) podejmuje racjonalne decyzje, opierając się na posiadanych informacjach, i ocenia skutki własnych działań; 1.8) stosuje różne formy komunikacji werbalnej i niewerbalnej w celu autoprezentacji oraz prezentacji własnego stanowiska.

Powiązanie z podstawą programową ekonomii w praktyce

Uczeń/uczennica: 3.1) stosuje zasady organizacji pracy indywidualnej i zespołowej; 3.4) przydziela lub przyjmuje zadania do realizacji; 3.5) współpracuje w zespole realizującym przedsięwzięcie.

Cele zajęć

Uczeń/uczennica:

- wskazuje na potrzebę istnienia podmiotów ekonomii społecznej i jego roli w społeczności lokalnej;
- stosuje e-portfolio i bloga do opisu pracy indywidualnej i zespołowej.

Cele sformułowane w języku ucznia/uczennicy

Na dzisiejszych zajęciach:

- będziesz umiał/umiała powiedzieć po co są podmiotów ekonomii społecznej;
- będziesz umiał/umiała określić rolę podmiotów ekonomii społecznej w społeczności lokalnej
- opracujesz indywidualne refleksje do e-portfolio.

NaCoBeZu (kryteria sukcesu)

Uczeń/uczennica będą potrafili po lekcji:

- wyodrębnić podmioty ekonomii społecznej w najbliższym otoczeniu;
- zebrać informacje na temat podmiotów ekonomii społecznej w swoim miejscu zamieszkania i tworzy ich mapy;
- podać cel działania spółdzielni socjalnej;
- podać przykłady funkcji, jakie pełnią podmioty ekonomii społecznej w społeczności lokalnej;
- podać argumenty i uzasadnia swoje zdanie w dyskusji;
- dzielić się pracą i obowiązkami;

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

- stosować e-portfolio i blog do opisu pracy indywidualnej i zespołowej wg podanych kryteriów.

Materiały dydaktyczne

- Załącznik nr 1. Zaufanie w relacjach międzyludzkich.
- Załącznik nr 2. Przykładowe definicje pojęcia ekonomii społecznej.
- Załącznik nr 3. Wartości ekonomii społecznej.
- Załącznik nr 4. Społeczna odpowiedzialność biznesu i CRS.
- Załącznik nr 5. E- zadanie. Instrukcja do notatki i refleksji w e-portfolio.
- Załącznik nr 6. Dodatkowa literatura zagadnienia (Magdalena Świdarska)

Pytania kluczowe

- Dlaczego powinniśmy sobie pomagać?
- Czy przedsiębiorczość to tylko zysk ekonomiczny?
- Czy podmioty ekonomii społecznej uczą przedsiębiorczości i są lekarstwem na wykluczenie społeczne?

Przebieg zajęć

Propozycja 1

1. Napisz na tablicy pojęcia „**zaufanie, solidarność i odpowiedzialność**” i poproś uczniów, aby w czasie rozmowy w parach wskazali sytuacje kiedy oni, ale również inni ludzie zachowują się w ten sposób, że realizują te trzy wartości; zadaniem uczniów jest wskazanie konkretnych przykładów, które zapisują na oddzielnych kartkach. Wyznacz czas pracy, a po jego zakończeniu zbierz propozycje i umieść kartki lub napisz informacje wokół pojęć „**zaufanie, solidarność i odpowiedzialność**”.

W podsumowaniu poproś o zajęcie stanowiska w sprawie: **Czy mamy do siebie zaufanie w relacjach międzyludzkich?** Dodatkowo możesz rozdać uczniom materiał pomocniczym nr 1, **aby znaleźli uzasadnienie dla swoich wypowiedzi.** Kiedy pracujesz w pracowni z dostępem do internetu poleć uczniom zapoznanie się z całym raportem z badań „Zaufanie w relacjach międzyludzkich” http://www.cbos.pl/SPISKOM.POL/2014/K_029_14.PDF [dostęp: 10.10.2014]

UWAGA!

Dodatkowo kiedy pozwala na to czas, zadaj uczniom pytanie: **Jakie skutki społeczne, ekonomiczne, a także polityczne pociąga za sobą brak zaufania?**

Propozycja 2

2. Napisz na tablicy pojęcie: „**ekonomia społeczna**” i techniką burzy mózgów zbierz skojarzenia uczniów. Następnie poproś o wyjaśnienie ewentualnych wątpliwości autorów wybranych skojarzeń. W podsumowaniu podaj definicję w taki sposób, aby na tablicy lub flipcharcie znalazły się trzy pojęcia połączone znakiem równości:

ekonomia społeczna = ekonomii solidarności = ekonomii obywatelskiej

Ciąg dalszy lekcji

3. Podaj cele lekcji i sprawdź poziom ich zrozumienia światłami. Połącz uczniów w dwójki i poproś, aby w parach - po przeczytaniu tekstu materiał pomocniczy nr 3 – wypisali wartości, które są charakterystyczne dla przedsiębiorstw ekonomii społecznej. Wyznacz czas pracy, a po jego zakończeniu połącz dwójki w czwórki i zleć uczestnikom porównanie wyników pracy. Zwróć uwagę

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

zespołom, aby wypisali wspólne wartości, które są ważne dla przedsiębiorstw ekonomii społecznej. Uczniowie mogą przygotować mapy myśli, które zaprezentują innym.

UWAGA!

Zamiast tekstu możesz wykorzystać filmy i materiały:

- walce starosty z aparatem urzędniczym. Sanocki CIS skończył roczek

<http://youtu.be/U7k5D30FLUc> [dostęp: 10.10.2014]

- Po 9 latach wreszcie mam pracę

<http://www.nowiny24.pl/apps/pbcs.dll/article?AID=/20131107/SANOK/131109764> [dostęp: 10.10.2014]

Dodatkowo możesz rozdać uczniom materiał pomocniczy nr 2 z prośbą o zapoznanie się

W rundce bez przymusu zadaj uczniom pytanie: **Które wartości ich zdaniem są szczególnie ważne w ekonomii społecznej?** Zbierz odpowiedzi od ochotników.

W podsumowaniu przeprowadź dyskusję na temat: **Czy przedsiębiorczość to tylko zysk ekonomiczny? Jakie inne wartości mogą być ważne w prowadzeniu działalności gospodarczej, czy społecznej?**

4. Następnie poproś uczniów, aby pracując w zespołach z wykorzystaniem zasobów internetowych odszukali podmioty, które zaliczamy do przedsiębiorstw ekonomii społecznej. Wyznacz czas pracy, a po jego upływie zbierz informacje i wypisz podmioty ekonomii społecznej na tablicy.

UWAGA!

Do podmiotów ekonomii społecznej zaliczamy: **stowarzyszenia prowadzące działalność gospodarczą, fundacje prowadzące działalność gospodarczą, spółdzielnie socjalne, Centra Integracji Społecznej, zakłady aktywności zawodowej, warsztaty terapii zajęciowej.**

W dalszej części zajęć przyporządkuj – za pomocą losowania, wyboru – do poszczególnych zespołów wskazane przez uczniów podmioty ekonomii społecznej i poproś o przygotowywać mapy „**Podmiotów ekonomii społecznej podmiotów w gminie/powiecie/województwie**”. Przygotuj wcześniej mapę – elektroniczną lub tradycyjną i umieść ją w widocznym miejscu. Jak zawsze wyznacz czas pracy, a po jego upływie – na jednej wspólnej mapie – poproś zespoły o zaznaczanie znalezionych podmiotów ekonomii społecznej. Po ostatniej prezentacji wyciągnij wspólnie z uczniami wnioski: **Których podmiotów jest najwięcej i dlaczego?**

UWAGA!

1. Wspólnie z uczniami wybierz zasięg mapy gmina/powiat/województwo, ustal legendę i sposób zaznaczania na mapie.
2. Do przygotowania mapy uczniowie mogą wykorzystać m.in. zasoby internetowe:
 - Ogólnopolski Katalog Spółdzielni Socjalnych: <http://www.spoldzielniesocjalne.org/> [dostęp: 10.09.2014]
 - Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych: <http://ozrss.pl/spoldzielnie-socjalne/katalog/> [dostęp: 10.09.2014]
 - Bazy NGO: http://bazy.ngo.pl/search/wyniki.asp?baza=11&kryt_typ_instyt_multi=69&szukanie=zaawans1&wyniki=1 [dostęp: 10.09.2014]
 - CEIDG <https://testwww.ceidq.gov.pl/ceidq.cms.engine/?D;2687f333-4aea-4d5a-86a7-05bc6857083e>

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

[dostęp: 10.09.2014]

5. Poproś uczniów, aby korzystając z zasobów internetowych odszukali instytucje, podmioty, przedsiębiorstwa, które na swoich stronach mają skrót CSR. Rozdaj im materiał pomocniczy i poproś o przygotowanie informacji – w formie mapy myśli - na temat: **Jakie wartości promuje CSR? Co ze społecznej odpowiedzialności biznesu ma przedsiębiorca, państwo, społeczeństwo, obywatel?** W podsumowaniu pracy zespołów przeprowadź dyskusję lub debatę na temat: **Jakie działania realizowane w ramach ekonomii społecznej i odpowiedzialnego biznesu mogą zmienić sytuację społeczności lokalnych?**
6. W ostatniej części zajęć podaj cele lekcji i sprawdź za pomocą świateł poziom ich realizacji, a następnie zadaj uczniom pytanie: **Która część zajęć była dla Ciebie najważniejsza?** i Dlaczego? Odpowiedzi zbierz w rundce.

Zadanie domowe dla chętnych zespołów

1. Poproś uczniów o zaplanowanie wycieczki do jednego z podmiotów ekonomii społecznej lub zorganizowanie spotkania w szkole.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

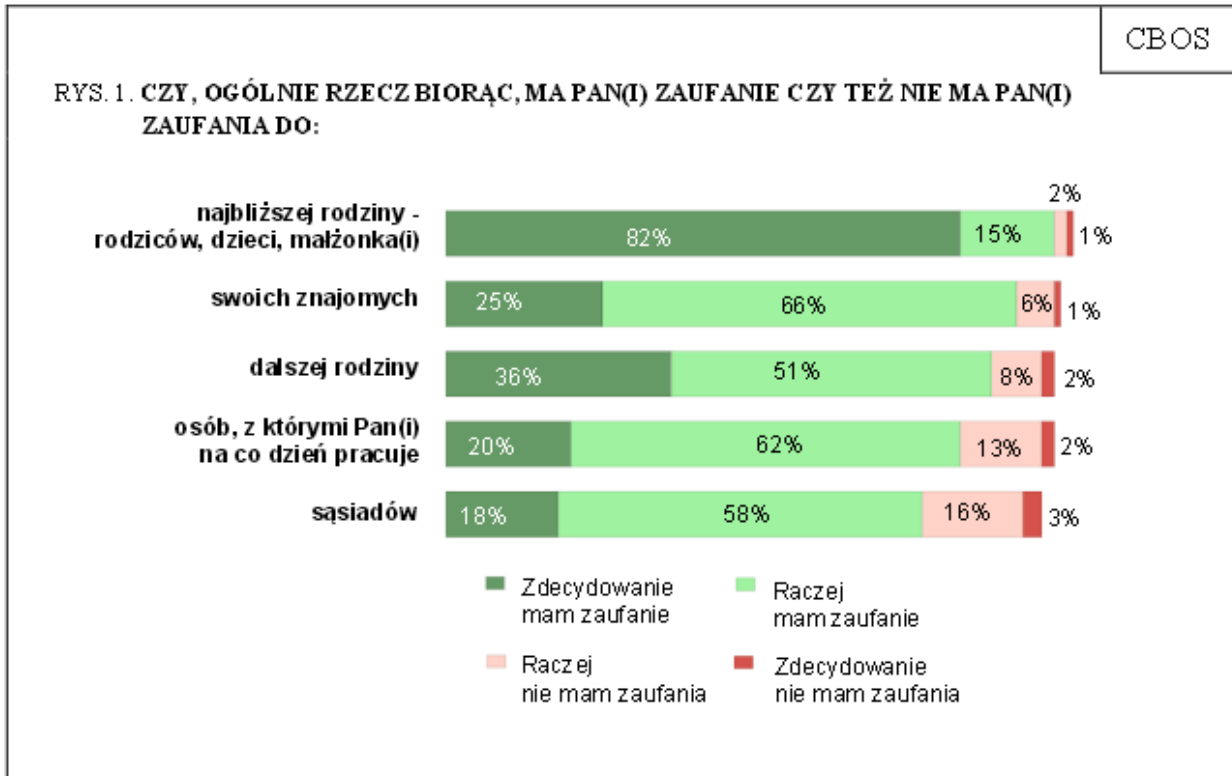
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Załącznik nr 1. Zaufanie w relacjach międzyludzkich

Fragmenty raportu z badań CBOS „Zaufanie w relacjach międzyludzkich”
http://www.cbos.pl/SPISKOM.POL/2014/K_029_14.PDF [dostęp: 10.10.2014]

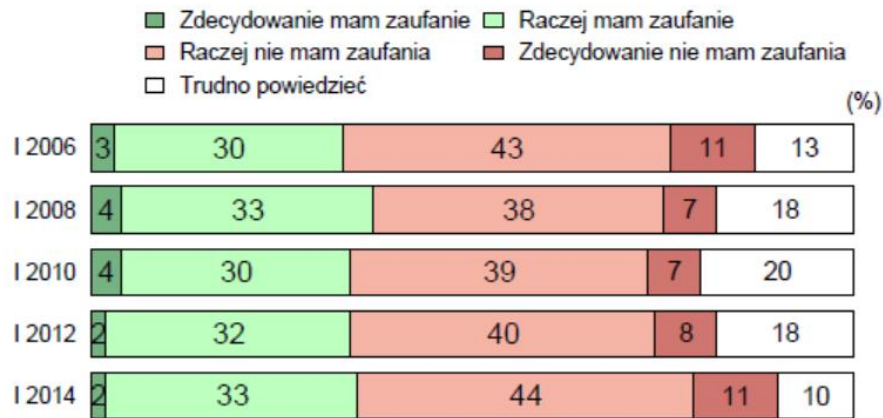
KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

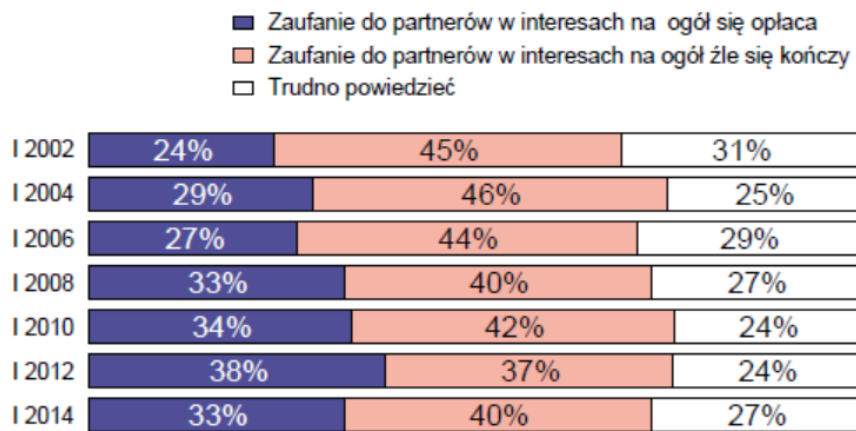
CBOS

RYS. 3. CZY, OGÓLNIIE RZECZ BIORĄC, MA PAN(I) ZAUFANIE CZY TEŻ NIE MA ZAUFANIA DO NIEZNAJOMYCH, Z KTÓRYMI STYKA SIĘ PAN(I) W RÓŻNYCH SYTUACJACH?

CBOS

RYS. 4. KTÓRA Z DWÓCH OPINII DOTYCZĄCYCH ŻYCIA SPOŁECZNEGO W POLSCE JEST BLIŻSZA PANA(I) POGLĄDOM?

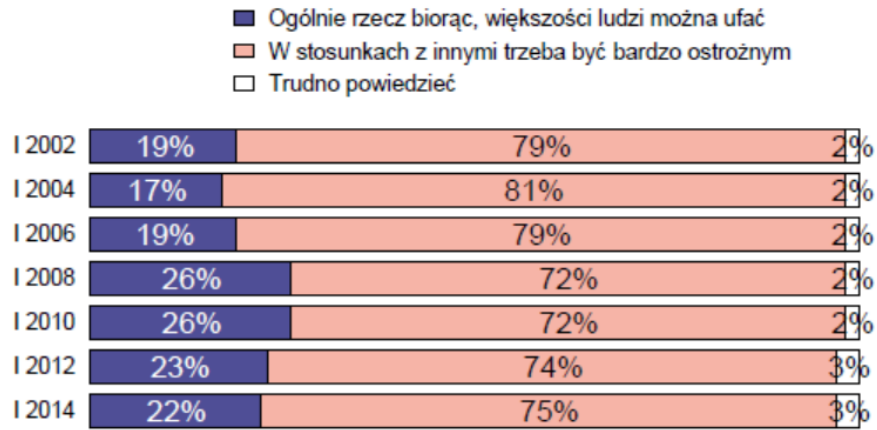

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

RYS. 5. KTÓRA Z DWÓCH OPINII DOTYCZĄCYCH ŻYCIA SPOŁECZNEGO W POLSCE
JEST BLIŻSZA PANA(I) POGLĄDOM?

Załącznik nr 2. Przykładowe definicje pojęcia ekonomii społecznej.

Pojęcie ekonomii społecznej jest bardzo szerokie i dotyka wielu sfer życia społecznego. Jednak, chcąc znaleźć wspólny mianownik, można powiedzieć, że kluczową zasadą w tej idei jest prymat działania na rzecz ludzi (członków, podopiecznych) nad maksymalizacją zysku. Oznacza to, że dla jednostek ekonomii społecznej istotne znaczenie – obok celu gospodarczego – ma misja społeczna

Źródło: <http://www.ngo.pl/x/83813> [dostęp: 10.10.2014]

Ekonomia społeczna występuje często pod nazwą **ekonomii solidarności** lub **ekonomii obywatelskiej** i może być definiowana zarówno jako pewien sektor, ale także jako **metoda działania polegająca na osiąganiu celów społecznych** za pomocą metod gospodarczych. Jednym z podstawowych elementów ekonomii społecznej są tzw. **przedsiębiorstwa społeczne**, czyli przedsięwzięcia związane z działalnością ekonomiczną, z których zyski przeznaczone są na realizację celów społecznie użytecznych lub też dla zaspokojenia określonych potrzeb społecznych.

Źródło: Ekonomia społeczna w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki, Opracowanie przygotowane przez Stałą Konferencję Ekonomii Społecznej SKES /www.skes.pl/ we współpracy z Ogólnopolską Federacją Organizacji Pozarządowych oraz w porozumieniu z Ministerstwem Rozwoju Regionalnego w ramach programu Narodowa Strategia Spójności, UE, Europejski Fundusz Społeczny, Warszawa 2009, s. 5.

Pojęcie ekonomii społecznej jest bardzo szerokie i aby je dobrze przedstawić należy najpierw zdefiniować pojęcie przedsiębiorstwa społecznego. Według pracowników europejskiej sieci badawczej EMES (European Research Network) za przedsiębiorstwo społeczne uznaje się działalność o celach głównie społecznych, której zyski w założeniu są reinwestowane w te cele lub we wspólnotę, a nie w celu maksymalizacji zysku lub zwiększenia dochodu udziałowców czy też właścicieli. EMES określa kryteria społeczne i ekonomiczne, którymi powinny charakteryzować się inicjatywy wpisujące się w ekonomię społeczną.

Kryteria ekonomiczne:

- *prowadzenie w sposób względnie ciągły, regularny działalności w oparciu o instrumenty ekonomiczne;*
- *niezależność, suwerenność instytucji w stosunku do instytucji publicznych;*
- *ponoszenie ryzyka ekonomicznego;*
- *istnienie choćby nielicznego płatnego personelu.*

Kryteria społeczne:

- *wyraźna orientacja na społecznie użyteczny cel przedsięwzięcia;*
- *oddolny, obywatelski charakter inicjatywy;*
- *specyficzny, możliwie demokratyczny system zarządzania;*
- *możliwie wspólnotowy charakter działania;*
- *ograniczona dystrybucja zysków.*

Ten zestaw kryteriów jest definicją idealnego przedsiębiorstwa społecznego. Od przedsięwzięć zaliczanych do tego sektora nie wymaga się zatem spełnienia wszystkich kryteriów, lecz większości z nich. A zatem przedsiębiorstwa społeczne to podmioty gospodarcze, których działalność ma cele społeczne. Korzystają z narzędzi i technologii biznesu, aby osiągnąć korzyści społeczne.

Źródło: <http://www.projektsystemowy.lubuskie.pl/pl/Ekonomia-spoleczna/Warto-wiedziec/ABC-ekonomii-spolecznej> [dostęp: 10.10.2014]

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Załącznik nr 3. Wartości ekonomii społecznej.

Dzisiaj „nową” ekonomię społeczną trzeba widzieć przede wszystkim w perspektywie przedsiębiorczości rozumianej jako gotowość i umiejętność przyjmowania odpowiedzialności za swój los, a także w perspektywie obywatelskiego zaangażowania rozumianego jako przyjęcie odpowiedzialności za wspólnotę. Odpowiedzialność jest tu słowem kluczowym, równie ważnym jak słowo samoorganizacja. Odpowiedzialność w sferze ekonomicznej oznacza w istocie działania na rzecz możliwie największej samodzielności i suwerenności ekonomicznej (określmy je skrótowo „usamodzielnieniem ekonomicznym”). W kontekście ekonomii społecznej oznacza to podejmowanie wysiłków na rzecz tego, aby konkretne osoby, organizacje czy wspólnoty mogły w większym stopniu niż dotychczas podejmować suwerenne decyzje co do celu i form swojej działalności. Wskazując na aksjologiczny, a nie czysto utylitarny aspekt istnienia ekonomii społecznej, chcemy wyraźnie podkreślić, że wbrew dość powszechnemu przekonaniu rozwój ekonomii społecznej – rozumianej jako powstanie i funkcjonowanie poszczególnych przedsiębiorstw ekonomii społecznej, a także tworzenie się systemu, w którym przedsiębiorstwa te mogłyby sprawnie funkcjonować – nie może zależeć jedynie od warunków prawno-finansowych. Ich kształt jest bardzo istotny, nie zastąpi on jednak tego, co najważniejsze – zmiany w sposobie myślenia na temat problemów społecznych i sposobów ich rozwiązywania.

Źródło: Polski model ekonomii społecznej. Rekomendacje dla rozwoju pod red. P. Frączaka, J. J. Wygnańskiego, FISE, Warszawa 2008, s. 15.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Załącznik nr 4. Społeczna odpowiedzialność biznesu i CRS.

Społeczna odpowiedzialność jest najczęściej określane jako dobrowolnie przyjęte przez organizację zobowiązania do szczególnego uwzględniania w swojej działalności aspektów społecznych, etycznych i ekologicznych. Pojęcie odpowiedzialności społecznej związane jest z ideą zrównoważonego rozwoju (ang. **sustainable development**), który rozumiany jest jako *rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń*. Dotyczy obszarów - ochrony środowiska i racjonalnej gospodarki zasobami naturalnymi, wzrostu gospodarczego i sprawiedliwego podziału korzyści z niego wynikających oraz rozwoju społecznego. Organizacja odpowiedzialna społecznie powinna respektować zasady zrównoważonego rozwoju, określone w Deklaracji z Rio de Janeiro, i uwzględniać je w swoich działaniach.

Źródło: Dz.U. 2001 Nr 62 poz. 627 Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska:
<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20010620627> [dostęp: 10.10.2014].

Koncepcja społecznej odpowiedzialności ma szczególny wpływ na przedsiębiorstwa. W tym przypadku jest określana społeczna odpowiedzialności biznesu (ang. **Corporate Social Responsibility**, w skrócie CSR). Społeczna odpowiedzialność to *zobowiązanie organizacji do włączania aspektów społecznych i środowiskowych w proces podejmowania decyzji oraz wzięcie odpowiedzialności za wpływ podejmowanych decyzji i aktywności na społeczeństwo i środowisko. Oznacza to zachowanie zarówno transparentne jak i etyczne, przyczyniające się do zrównoważonego rozwoju, zgodne z obowiązującym prawem i spójne z międzynarodowymi normami*.

Źródło: http://www.mg.gov.pl/files/upload/13678/Rekomendacje_w_zakresie_wdrazania_zalozen_koncepcji_CSR_w_Polsce.pdf [dostęp: 10.10.2014].

CSR (Corporate Social Responsibility) to społeczna odpowiedzialność biznesu. Jest to koncepcja zarządzania przedsiębiorstwem, polegająca na świadomym, zrównoważonym działaniu zorientowanym nie tylko na zysk finansowy i aspekty ekonomiczne, ale także uwzględniającym potrzeby i wymagania szeroko pojętych interesów społecznych i ekologicznych w otoczeniu firmy.

Odpowiedzialny biznes to długotrwały proces zarządzania strategicznego, którego głównym aspektem jest pozyskiwanie zaufania otoczenia firmy, a także zwrócenie uwagi na potrzeby oraz polepszenie relacji ze swoimi interesariuszami, zarówno pracownikami, dostawcami i partnerami, jak również klientami i kontrahentami. Są to głównie działania prospołeczne i proekologiczne, prowadzone równorzędnie z działalnością przewodnią organizacji.

CSR jako element gospodarki opartej na wiedzy

Społeczna Odpowiedzialność Biznesu jest również odpowiedzią na współczesne warunki społeczno – ekonomiczne, w których funkcjonują firmy. CSR w takim rozumieniu jest zakorzeniony w rozwijającej się gospodarce opartej na wiedzy, w której to najważniejszym kapitałem firmy są zasoby ludzkie oraz możliwe zasoby kompetencji pracowników, wiedza, którą wykorzystuje przedsiębiorstwo do planowania swojego rozwoju. W takim rozumieniu CSR jest strategią zarządzania, która w efektywny i właściwy dla specyfiki działań biznesowych danej firmy, wykorzystuje kapitał pozafinansowy firmy i w umiejętny sposób nim zarządza w przestrzeni społecznej, aby generować zysk finansowy i pozafinansowy. Każda firma, która wykorzystuje strategię CSR dostrzega ogromny potencjał i znaczenie kapitału ludzkiego oraz wiedzy, którą dysponuje.

Firma odpowiedzialna społecznie to organizacja, która pozostaje otwarta i słucha swojego otoczenia (prowadząc dialog z różnymi grupami, tzw. interesariuszami), a jednocześnie nie rezygnuje z osiągania zysków. Takie podejście zakłada długofalową troskę nie tylko o dobre relacje firmy z jej klientami i akcjonariuszami, ale również z pracownikami, dostawcami, społecznościami lokalnymi.

Zarządzający przedsiębiorstwem coraz częściej uświadamiają sobie, że firma, która istnieje tylko dla siebie i zysku, w dzisiejszych czasach nie jest uznawana przez coraz bardziej wymagające społeczeństwo za wiarygodnego i godnego zaufania partnera czy dostawcę towarów lub usług. Działalność każdej organizacji wiąże się z szeregiem czynników, na które ma ona znaczący wpływ i za które odpowiada, a więc jej sukces w

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

dużej mierze zależy właśnie od takich elementów, jak otoczenie, klient wewnętrzny i zewnętrzny, społeczeństwo oraz środowisko. Kolejnym faktem, istotnym dla zarządzającego, jest to, iż odpowiedzialny biznes nie może być stosowany jedynie jako element działań promocyjnych, związanych z kreowaniem pozytywnego wizerunku firmy. Nie jest to tylko sposób na reklamę i podniesienie prestiżu. Nie polega on na jednorazowym podejmowaniu inicjatywy, ale na długotrwałym świadomym działaniu.

Koncepcja społecznej odpowiedzialności biznesu wdrażana jest nie tylko przez wielkie korporacje czy duże firmy. Coraz częściej stosowana jest również przez małe i średnie przedsiębiorstwa, które to właśnie w większym stopniu przyczyniają się do rozwoju lokalnego otoczenia i społeczeństwa. Wiele małych i średnich firm stosuje praktyki CSR jednocześnie znając tylko nazwę koncepcji ze słyszenia. Sektor małych i średnich przedsiębiorstw jest zakorzeniony w swoich społecznościach lokalnych i kształtuje swój wizerunek poprzez stosowanie różnego rodzaju działań pro społecznych. Jednak nie zawsze właściciele oraz pracownicy tych firm są świadomi swoich działań i osiągniętych rezultatów.

Źródło: http://www.odpowiedzialnybiznes.eu/21/Czym_jest_CSR/ [dostęp: 10.10.2014].

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Załącznik nr 5. E-zadanie. Wskazówki i instrukcje do refleksji w e-portfolio (Sylwia Żmijewska-Kwirąg)

CELE I ZADANIE OBOWIĄZKOWE W E- PORTFOLIO	Spotkanie nr 29. Społeczna odpowiedzialność/ekonomia społeczna.
	Czego się uczysz i dlaczego? Wskazujesz na potrzebę istnienia podmiotów ekonomii społecznej i jego roli w społeczności lokalnej.
	Co będziesz umieć? <ul style="list-style-type: none">• wyodrębnić podmioty ekonomii społecznej w najbliższym otoczeniu;• znaleźć informacje na temat podmiotów ekonomii społecznej w swoim miejscu zamieszkania i umieścić je na mapie;• podać cel działania spółdzielni socjalnej;• podać przykłady funkcji, jakie pełnią podmioty ekonomii społecznej w społeczności lokalnej;• podać argumenty i uzasadniać swoje zdanie w dyskusji;• dzielić się pracą i obowiązkami.
	Jakie jest twoje zadanie obowiązkowe po zajęciach/dwugodzinnym bloku zajęć? Podczas tej sesji w e-portfolio zamieszczasz notatkę dotyczącą zdobytych umiejętności prowadzenia dyskusji (jeśli na zajęciach została ona przeprowadzona). Zamieszczasz też swoje argumenty sformułowane w trakcie dyskusji.
	Po czym poznać, że zadanie zostało wykonane prawidłowo? <ul style="list-style-type: none">• Czy zamieściłeś/-aś wskazane informacje w wybranym miejscu w e-portfolio?• Czy twoja notatka odpowiada na pytania: <i>Czego się dowiedziałeś/-aś (wiedza)? Czego się nauczyłeś/-aś (umiejętności)? Nad jakimi zachowaniami/postawami pracowałeś/aś?</i>• Czy w twojej notatce pojawiły się co najmniej 2 wskazania z obszaru wiedzy i 3 z obszaru umiejętności?• Czy twoje „notatki” w e-portfolio spełniają ogólne kryteria (tytuł, opis, otagowanie, poprawność językowa i stylistyczna - więcej kryteriów ogólnych w Załączniku nr 3 do pierwszych zajęć)?

Załącznik nr 6. Dodatkowa literatura zagadnienia (Magdalena Świdarska)

DODATKOWA LITERATURA ZAGADNIENIA. SPOŁECZNA ODPOWIEDZIALNOŚĆ/EKONOMIA SPOŁECZNA.

Publikacje internetowe

- Ogólnopolski portal poświęcony przedsiębiorczości społecznej, skierowany do osób i instytucji prowadzących bądź planujących prowadzenie przedsiębiorstw społecznych, a także do wszystkich zainteresowanych poznaniem idei oraz warunków rozwoju ekonomii społecznej w Polsce i na świecie.

<http://www.ekonomiaspoleczna.pl> [ost. wejście 25 listopada 2013]

- Akademicki wortal tematyczny EtykaBiznesu.pl jest przewodnikiem po wiedzy dotyczącej etyki i społecznej odpowiedzialności biznesu (CSR).

<http://www.etykabiznesu.pl/> [ost. wejście 25 listopada 2013]

- Portal Centrum Etyki Biznesu: aktualności, badania, artykuły, konferencje, wdrażanie standardów *etycznych* w firmie.

<http://cebi.pl/pl> [ost. wejście 25 listopada 2013]

- Centrum CSR.pl - niezależny think-tank zajmujący się tematem wpływ biznesu na społeczeństwo.

<http://www.centrumcsr.pl/> [ost. wejście 25 listopada 2013]

- Portal Forum Odpowiedzialnego Biznesu - wiarygodne i rzetelne źródło wiedzy o CSR. Portal dostarcza wiedzy teoretycznej, praktycznej oraz informuje o najnowszych wydarzeniach z dziedziny społecznej odpowiedzialności biznesu.

<http://odpowiedzialnybiznes.pl/p> [ost. wejście 25 listopada 2013]

- Portal csrinfo.org to aktualności, informacje prasowe, artykuły, raporty, publikacje i związane z odpowiedzialnym biznesem i zrównoważonym rozwojem.

<http://www.csrinfo.org/pl> [ost. wejście 25 listopada 2013]

- Pierwszy w Polsce społecznościowy portal zrównoważonego rozwoju, którego celem jest umożliwienie dostępu do praktycznej wiedzy oraz udostępnienie narzędzi internetowych, które ułatwią wspólną realizację projektów i zainspirują do poważnego traktowania przykazania „myśl globalnie działaj lokalnie”.

<http://www.challengesd.eu/> [ost. wejście 25 listopada 2013]

- Publikacja ukazująca 15 polskich przykładów społecznej odpowiedzialności biznesu przygotowana przez Forum Odpowiedzialnego Biznesu.

<http://odpowiedzialnybiznes.pl/public/files/15POLSKICHPRZYKLADOWCSR.pdf> [ost. wejście 25 listopada 2013]

- *Menedżerowie 500 i odpowiedzialny biznes. Wiedza - postawy – praktyka.* Raport Forum Odpowiedzialnego Biznesu opracowany z Bankiem Światowym i Akademią Rozwoju Filantropii.

http://odpowiedzialnybiznes.pl/public/files/Menedzerowie500_ARF_FOB_2003.pdf [ost. wejście 25 listopada 2013]

- *Odpowiedzialny biznes w Polsce 2011 - dobre praktyki.* Raport Forum Odpowiedzialnego Biznesu

<http://odpowiedzialnybiznes.pl/public/files/Raport2011.pdf> [ost. wejście 25 listopada 2013]

- *Rozmowy o dobrym biznesie.* Publikacja przedstawiająca sylwetki przedsiębiorców z całej Polski, którzy osiągnęli sukces w odpowiedzialny sposób.

<http://odpowiedzialnybiznes.pl/pl/baza-wiedzy/publikacje/ksiazki.html?id=903> [ost. wejście 25 listopada 2013]

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

- Przewodnik po ekonomii społecznej, który pokazuje, w jaki sposób swoje zamiłowania można przekuć na konkretną pracę.

http://ekonomiasolidarnosci.pl/cms/wp-content/uploads/2012/12/ekonomia_uczen_web.pdf [ost. wejście 25 listopada 2013]

Multimedia

- Business Ethics and Social Responsibility by Alanis Business Academy.

<http://www.youtube.com/watch?v=IM7hLWElUz8> [ost. wejście 25 listopada 2013]

- Produkcja TVP 1 na temat społecznej odpowiedzialności biznesu.

http://www.youtube.com/watch?v=A6WpB_HsFas [ost. wejście 25 listopada 2013]

- Reportaże promujące społeczną odpowiedzialność biznesu (CSR) jako metodę na pozyskiwanie uznania społecznego (produkcja i emisja w telewizji Pomerania 23 lipca 2012 r.)

<http://www.youtube.com/watch?v=qmSjL16v3w>, <http://www.youtube.com/watch?v=M11vHRHzKJQ> [ost. wejście 25 listopada 2013]

- Społeczna odpowiedzialność biznesu według PGNiG. Wywiad z Panią Marzeną Strzelczak.

<http://asbiznesu.pl/inspiracje/wywiady/373-spoeczna-odpowiedzialno-biznesu-wedug-pgnig> [ost. wejście 25 listopada 2013]

- Debata „Biznes, etyka, odpowiedzialność”, w której udział wzięli Profesor Jerzy Dietl oraz przedstawiciele świata biznesu: Łukasz Blikle, Przewodniczący Rady Nadzorczej A. Blikle Sp. z o.o. oraz Maciej Witucki, Prezes Orange Polska. Debata odbyła się 7 listopada 2012r. w ramach projektu Akademia PWN).

<http://www.youtube.com/watch?v=m6g-BNFBvOE> [ost. wejście 25 listopada 2013]

Publikacje książkowe

1. **Blanshard K., M. Oconnor, *Zarządzanie poprzez wartości*, Wydawnictwo Studio Emka, Warszawa 1998.**

Publikacja jest zbiorem tekstów i studiów przypadków, które powstały dzięki projektowi rozwoju programów nauczania prowadzonego przez INSEAD Social Innovation Centre, London Business School i EABIS (European Academy of Business In Society). Autorzy na przykładach firm działających w różnych sektorach przybliżają temat odpowiedzialnego biznesu.

2. **Blanchard K., Peale N.V., *Etyka biznesu*, Wydawnictwo Studio EMKA, 2008.**

Blanchard i Peale, korzystając ze swojego ogromnego i unikalnego doświadczenia, ujawniają sekrety etycznego postępowania, podają praktyczne wskazówki, aby uświadomić nam, dlaczego uczciwość popłaca.

3. **N. Craig Smith, Gilbert Lenssen, *Odpowiedzialność biznesu. Teoria i praktyka*, Wydawnictwo Studio Emka 2009.**

Książka jest zbiorem tekstów i studiów przypadków, które mogą być z powodzeniem wykorzystywane w programach nauczania w ramach różnych przedmiotów, w tym: przedsiębiorczości, marketingu czy finansów. Może też stać się idealną podstawą do samodzielnego studiowania nauki o odpowiedzialności biznesu.

4. **red. Gasparski W., *Biznes, etyka, odpowiedzialność*, Wydawnictwo Naukowe PWN 2012.**

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Wyczerpujące źródło informacji na temat etyki w biznesie, stworzone przez najlepszych ekspertów w dziedzinie filozofii, socjologii i ekonomii. Omawia zasady etycznego postępowania wobec partnerów.

5. Yunus M., *Świat bez ubóstwa. Czas na przedsiębiorstwo społeczne*, Wydawnictwo ConCorda 2013.

W książce autor przedstawia swoją wizję nowej formy działalności gospodarczej, w której zyski osiągnane z biznesu służą realizacji potrzeb społecznych.

6. Yunus M., *Przedsiębiorstwo społeczne. Kapitalizm dla ludzi*, Wydawnictwo ConCorda 2011.

Muhammad Yunus pokazuje, jak przedsiębiorstwo społeczne może odmienić los ludzi, udziela praktycznych wskazówek osobom zainteresowanym podjęciem takich przedsięwzięć, wyjaśnia, jak powinny zmienić się zasady publicznej pomocy społecznej oraz korporacyjne zasady działania w ramach „społecznej odpowiedzialności biznesu”.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

